

2/3/43/17

AKSON
RYSZARD DE LEWIN-LEWIŃSKI
ul. Czcibora 28B, 73-150 Łobez
tel. 602 274 791
NIP 6211020132 REGON 630567041

Sprawozdanie Nr 2/2017
z zadania doradczego
przeprowadzonego w 2017 r.

Weryfikacja taryfy.

Rewal, listopad 2017 r.

1. Zasady ustalania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków regulują:

1. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 328, 1566);
2. Rozporządzenie Ministra Budownictwa z 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie (t.j. Dz. U. 2017 poz. 1701).

2. Tryb weryfikacji i zatwierdzania wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych.

Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków, przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne jest zobowiązane zapewnić budowę urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji.

Zgodnie z art. 21 ust.4 ustawy przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przedkłada plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych Wójtowi, który sprawdza czy spełnia on warunki opisane w art.21 ust. 3.ustawy. Plan powinien być zgodny z:

- 1) kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- 2) ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- 3) ustaleniami zezwolenia wydanego temu przedsiębiorstwu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków.

Projekt Wieloletniego Planu był przedmiotem obrad wspólnych komisji rady - Strategii i Rozwoju, Społeczno - Oświatowej, Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego w dniu 24 listopada 2016 roku. Był również w porządku (pkt 5) obrad sesji w dniu 25 listopada 2016 roku.

Na sesji tej został przyjęty i zatwierdzony *Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych na lata 2017 – 2022 Spółki Wodociągi Rewal Sp. z o. o.* - Uchwała Nr XXXIX/195/16 Rady Gminy Rewal z dnia 25 listopada 2016 roku w sprawie uchwalenia *Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urzędzeń wodociągowych i urzędzeń kanalizacyjnych na lata 2017 - 2022 Spółki Wodociągi Rewal Sp. z o. o.*

Spółka Wodociągi Rewal w myśl ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu i zbiorowym odprowadzaniu ścieków planuje w roku 2018 wydać na planowane zadania kwotę 2.644.000,00 zł. Będą to środki własne oraz środki pozyskiwane z zewnątrz (UE).

3. Tryb weryfikacji i zatwierdzania taryfy przedstawionej na okres od 1 stycznia do końca grudnia 2018 roku – wymogi formalne.

Wodociągi Rewal Spółka z o.o. jako podmiot dokonuje wyboru rodzaju i struktury taryfy oraz alokacji kosztów na taryfowe grupy odbiorców usług zgodnie z art. 20 ustawy oraz § 3, 10, 11, ust.4, §13, ust. 1, § 14 rozporządzenia, przepisu wymienionego powyżej. Spółka dokonuje tego z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Te uwarunkowania to:

- 1) wielkość zróżnicowania kosztów świadczenia usług w poszczególnych taryfowych grupach odbiorców usług (w Gminie Rewal obowiązuje jedna grupa taryfowa dla wody i ścieków) mierzona kosztami jednostkowymi,
- 2) dostępność danych odnoszących się do poszczególnych rodzajów kosztów,
- 3) struktura i rodzaj planowanych taryf,
- 4) stabilność stosowanych metod alokacji kosztów,
- 5) wyposażenie w wodomierze i urządzenia pomiarowe,
- 6) możliwości wyodrębniania kosztów dla ich właściwej alokacji.

W dniu 20 października 2017 roku, Prezes Spółki Wodociągi Rewal Sp. z o. o.

z siedzibą w Pobierowie przedłożył Wójtowi Rewala wniosek o zatwierdzenie taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Rewal na 2018 rok.

Jak wynika z literalnego brzmienia art. 24 ust. 2 ustawy, ustawodawca określił sztywny termin złożenia wniosku, tj. dokładnie 70 dni przed planowanym dniem wejścia taryf w życie.

Termin ten został zachowany.

Zgodnie z rozporządzeniem w taryfie określa się:

- 1) rodzaje prowadzonej działalności,
- 2) rodzaj i strukturę taryfy,
- 3) taryfowe grupy odbiorów usług,
- 4) rodzaje i wysokość cen i stawek opłat,
- 5) warunki rozliczeń z uwzględnieniem wyposażenia nieruchomości w przyrządy i urządzenia pomiarowe,
- 6) warunki stosowania cen i stawek opłat.

W opracowanej taryfie uwzględniono wszystkie wymagane prawem elementy.

Przy rozliczeniach za dostarczoną wodę dla odbiorców usług obowiązuje taryfa jednolita dwuczłonowa składająca się z:

- ceny wyrażonej w złotych za m³ dostarczonej wody oraz
- stałej opłaty abonamentowej, wyrażanej w złotych na odbiorcę na miesiąc.

W zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków ma zastosowanie taryfa jednolita jednoczłonowa składająca się z:

- ceny wyrażonej w złotych za m³ odprowadzonych ścieków.

Do wniosku o zatwierdzenie taryf Przedsiębiorstwo dołączyło zgodnie z art. 24 ust. 3 ustawy:

1. Taryfę dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków obowiązującą na terenie Gminy Rewal od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku wraz z uzasadnieniem.
2. Szczegółową kalkulację cen i stawek opłat.
3. Aktualny Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń

Kanalizacyjnych na lata 2017 – 2022. Plan został zatwierdzony Uchwałą Nr XXXIX/195/16 Rady Gminy Rewal z dnia 25 listopada 2016 roku.

Taryfę opracowano zgodnie z § 19 Rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

Do wniosku dołączono również Sprawozdanie finansowe za rok 2016.

Z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 64 pkt. 1 ppkt. 4 jednostka spełnia warunki do badania sprawozdań finansowych przez biegłego rewidenta – **do sprawozdania należy dołączyć taką opinię.**

Celem badania sprawozdania finansowego jest wyrażenie pisemnej opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe jest zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy jednostki, której sprawozdanie zbadano.

Jeżeli opinia biegłego rewidenta w zakresie oceny złożonego sprawozdania finansowego jest bez zastrzeżeń, można przyjąć że sprawozdanie sporządzono prawidłowo, w innym przypadku należy przeanalizować uwagi biegłego.

W uzasadnieniu wniosku zamieszczono informacje dotyczące:

1. Zakresu świadczonych usług i lokalnych uwarunkowań ich świadczenia – znajdują się na str. 1-2 w pkt.2 uzasadnienia,
2. Standardów jakościowych usług, w tym informacje dotyczące wpływu określonej taryfy na ich poprawę – podane są standardy, – str.2, pkt.3 uzasadnienia.
3. Spodziewanej poprawy jakości usług przy wprowadzeniu nowych metod alokacji kosztów – Nie wprowadzono nowych metod alokacji kosztów – str.2.pkt.4.
4. Zmiany warunków ekonomicznych w czasie obowiązywania taryfy.

Spółka do zmian załączyła tabele A-H , w których szczegółowo przedstawiła poniesione w okresie obrachunkowym poprzedzającym wprowadzenie taryf koszty i ich prognozę.

Rada podejmuje uchwałę o zatwierdzeniu taryf w ciągu 45 dni od złożenia wniosku, lub o odmowie – gdy zostały sporządzone niezgodnie z przepisami

4. Weryfikacja kosztów.

Przepis art. 24 ust. 4 ustawy nie wskazuje, jak wygląda proces weryfikacji w szczególności do jakich działań samodzielnie uprawniony jest organ wykonawczy gminy (Wójt) i czego może żądać od przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego (Spółki) oraz jaki powinien być rezultat weryfikacji zależnie od jej wyniku.

Wójt samodzielnie nie może wprowadzać korekt do projektu taryf przygotowanego przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, po drugie, że w razie pozytywnego wyniku procesu weryfikacji Wójt winien przedłożyć radzie gminy projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia taryf, natomiast jeżeli weryfikacja przyniesie wynik negatywny, Wójt winien przedłożyć radzie projekt uchwały o odmowie zatwierdzenia taryf.

Zawężenie zakresu weryfikacji wyłącznie do analizy dokumentów przedkładanych wraz z wnioskiem taryfowym wypaczyłoby sens tego działania, w związku z czym należy uznać, że Wójt **ma prawo żądać** wszelkich wyjaśnień i dokumentów księgowych niezbędnych z punktu widzenia oceny prawidłowości sporządzenia taryf. Ustawodawca nie wyjaśnia, jakie czynności mieszczą się w zakresie pojęcia „weryfikacja”.

Na gruncie analizowanego przepisu weryfikacja będzie więc oznaczała badanie przez Wójta tego, czy przedstawione we wniosku taryfowym koszty zostały prawidłowo wyliczone. W związku z tym, jeżeli w oparciu o dokumenty przedstawione przez przedsiębiorstwo Wójt powziął wątpliwości co docelowości poniesienia części kosztów rzutujących na wysokość opłat za wodę i ścieki, może on domagać się od przedsiębiorstwa przedłożenia materiałów źródłowych w postaci ewidencji księgowej. Tylko w ten sposób Wójt ma realną możliwość wykonywać uprawnienie wynikające z powołanego przepisu.

Ustawodawca nie sprecyzował formy, w jakiej Wójt powinien potwierdzić fakt dokonania weryfikacji wniosku taryfowego. Dopuszczalne jest stwierdzenie tej okoliczności w każdej formie i na podstawie każdej czynności, o ile w sposób wyraźny i jednoznaczny potwierdza to dokonanie weryfikacji. Sam fakt przedłożenia przez Wójta radzie gminy projektu uchwały w sprawie zatwierdzenia taryfy albo odmowy jej zatwierdzenia stanowi wystarczający dowód na dokonanie weryfikacji i, co więcej, sam w sobie wskazuje na wynik tejże weryfikacji.

Wójt, sprawdza, czy taryfy i plan zostały opracowane zgodnie z zapisami ustawy i weryfikuje koszty, o których mówi art. 20 ust 4 ustawy:

- 1) związane ze świadczeniem usług, poniesione w poprzednim roku obrachunkowym (2016) ustalone na podstawie ewidencji księgowej, z uwzględnieniem planowanych zmian tych kosztów w roku obowiązywania taryfy;
- 2) zmiany warunków ekonomicznych oraz wielkość usług i warunki ich świadczenia,
- 3) koszty wynikające z planowanych wydatków inwestycyjnych, na podstawie planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych.

Koszty muszą być pokryte przez niezbędne przychody przedstawione w Tabeli D (alokację niezbędnych przychodów wg taryfowych grup odbiorców usług w roku obowiązywania nowych taryf).

Zgodnie z § 8 rozporządzenia w celu ustalenia niezbędnych przychodów ustala się je jako sumę składników, do których między innymi należą:

- iloczyn sumy kosztów wynagrodzeń oraz świadczeń na rzecz pracowników i wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ustalonego w ustawie budżetowej. Na rok 2018 wskaźnik ten wynosi 2,3%, (w przypadku wzrostu wynagrodzeń zaplanowano wzrost o 2,3 %, materiałów o 2,2 % oraz pozostałych kosztów 2,3 % co mieści się w granicach wskaźnika).

Wniosek zawiera Tabele A, B, C, D, E, F, G i H – wymienione w Rozporządzeniu według taryfy obowiązującej na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku.

W tabeli A podano zgodnie z Rozporządzeniem cenę wody i stawkę opłaty abonamentowej. Obliczono również cenę wskaźnikową – która wyniosła w nowej taryfie 4,55 zł, czyli wzrosła o 0,1%. Cenę wskaźnikową należy wyliczać jako sumę rocznych należności za wodę, wynikających z cen i stawek opłat w zł, podzieloną przez roczną wielkość sprzedaży wody w m³.

Roczne należności za wodę to kwota:

- 257.380,05 zł (opłata abonamentowa), plus
- 4.016.456,18 zł (sprzedaż wody) to razem wynosi
- = 4.273.836,23 zł.

W tabeli B porównano ceny i stawki opłat taryfy obowiązującej w dniu złożenia wniosku z cenami i stawkami opłat nowej taryfy dotyczącej odprowadzania ścieków. Nowa cena wynosi **6,57zł**. Nastąpił wzrost o 1,2% w stosunku do ceny poprzedniej. Podobnie jak w tabeli A należy obliczyć cenę wskaźnikową, która w tym przypadku jest równa cenie usługi odprowadzenia ścieków.

W tabeli C ustalono poziom niezbędnych przychodów w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków. Średnia zmiana wartości przychodów wyniosła w przypadku wody 5,9 %, a ścieków 1,2%.

Marża zysku zaplanowana na działalności – wynosi 250.000 zł – z tytułu zaopatrzenia w wodę i 170.000 zł – z tytułu odprowadzenia ścieków.

Planowane w Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2017- 2022, zadania na 2018 rok zaplanowano na :

- projekty sieci wodociągowych i kanalizacji sanitarnych - 550.000,00 zł,
- przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków - 1.994.000,00 zł,
- wykupy sieci wodociągowo kanalizacyjnych - 100.000 zł.

Ogółem zadania do wykonania zaplanowano na kwotę 2.644.000,00 zł. Będą to środki własne oraz środki pozyskiwane z zewnątrz (UE).

W tabeli D przedstawia się alokację niezbędnych przychodów wg taryfowych grup odbiorców usług w roku obowiązywania nowych taryf.

Tabela E podobnie jak D – dotyczy alokacji odbiorów w zakresie ilości dostawy wody i odbioru ścieków wg grup taryfowych.

Zarówno w zakresie dostawy wody jak i odprowadzenia ścieków obowiązuje jedna taryfowa grupa odbiorców usług dla całej gminy Rewal. .

W tabeli F przedstawiono kalkulację cen i stawek opłat za wodę i odprowadzenie ścieków. Do kalkulacji przyjęto zużycie wody w wysokości 940.000 m³, a ścieków w wysokości 924.495 m³.

Wartość niezbędnych przychodów wynikających z ilości dostarczanej wody wynosi 4.273.836,23 zł a odprowadzanych ścieków - 6.074.459, 55zł, przy czym w przypadku dostarczanej wody na kwotę tę składają się dwie pozycje:

- 1) wartość niezbędnych przychodów rozliczona stawką opłaty abonamentowej,
- 2) wartość niezbędnych przychodów rozliczonych za ilość dostarczanej wody.

Zgodnie z Rozporządzeniem stawka opłaty abonamentowej to wielkość wyrażona w jednostkach pieniężnych, w zł na odbiorcę usług za okres rozliczeniowy, którą odbiorca usług jest obowiązany zapłacić przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu za utrzymanie w gotowości do świadczenia usług urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych oraz jednostkę usługi odczytu wodomierza lub urządzenia pomiarowego i rozliczenia należności za ilość dostarczonej wody lub ilość odprowadzonych ścieków. Natomiast gotowość do świadczenia usług — to koszty eksploatacji utrzymania urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych, stanowiących nie więcej niż 15 % całości tych kosztów.

Stawkę opłaty abonamentowej kalkuluje się na podstawie kosztów:

- 1) utrzymania w gotowości urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych;
- 2) odczytu wodomierza lub urządzenia pomiarowego;
- 3) rozliczenia należności za wodę lub ścieki.

Z przedstawionych materiałów nie wynika – w jaki sposób skalkulowano wartość niezbędnych przychodów do rozliczenia stawką abonamentową, ale wartość ta wynosi 6,02% całości kosztów.

Wyjaśnienie Pani Prezes „W opłacie abonamentowej ujęto kwotę 186.526,17 zł jako koszty usługi odczytu a kwotę 70.853,88 zł jako koszty gotowości do świadczenia usług”.

Tabele G i H dotyczą przedstawienia danych w rozbiciu na taryfowe grupy odbiorców – co w tym przypadku nie ma zastosowania ponieważ jest tylko jedna grupa odbiorców.

4. Proponowany tryb zatwierdzania taryf w Urzędzie Gminy w Rewalu.

1. Wniosek o zmianę taryf wpływa do Referatu Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska Urzędu w Gminie Rewal. Zgodnie z § 29 ust.1 pkt. 22 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Rewal, nadzór merytoryczny i współpraca Referatu ze spółką Wodociągi Rewal w ramach nadzoru właścicielskiego przypisany jest do tego Referatu. W Referacie sprawdzeniu podlega tryb postępowania dotyczący terminów złożenia wniosku oraz kryteria formalne określone w ustawie dotyczące zawartości wniosku (informacja pisemna od pracownika Referatu). Brak któregośkolwiek z elementów wymienionych w § 4 rozporządzenia taryfowego powoduje, że złożony przez Spółkę

dokument nie może zostać zakwalifikowany jako taryfa w rozumieniu ustawy.

2. Weryfikacja prawidłowości księgowania kosztów związanych ze świadczeniem usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków odbywa się przy okazji badania bilansu przez biegłego rewidenta, więc nie jest przeprowadzana przy okazji przyjmowania taryfy (dołączyć opinię biegłego rewidenta).

3. Dodatkowo Rada Nadzorcza Spółki może zażądać opinii biegłego na temat przygotowania taryfy.

4. Opinię dotyczącą projektu taryfy wystawia również Skarbnik Gminy. W opinii tej weryfikuje poziom zastosowanych wskaźników - wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ustalony w ustawie budżetowej i wskaźnika cen produkcji sprzedanej przemysłu oraz porównuje do zastosowanie ich w taryfie - w odniesieniu do ustalenia niezbędnych przychodów.

Opinia audytora:

1. Taryfa została opracowana zgodnie z przepisami ustawy.

2. Koszty związane ze świadczeniem usług – eksploatacja woda i kanalizacja, poniesione w poprzednim roku obrachunkowym, z uwzględnieniem planowanych zmian tych kosztów w roku obowiązywania taryfy zostały przedstawione w pkt.5 uzasadnienia wniosku o zatwierdzenie taryf. Zgodnie z opisem w taryfie - koszty poniesione w poprzednim roku obrachunkowym zostały ustalone na podstawie ewidencji księgowej. Pośredni sposób weryfikacji poprawności księgowania kosztów daje nam ocena sprawozdania finansowego, sporządzona przez biegłego rewidenta, która określa, czy jest ono zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami rachunkowości, czy rzetelnie i jasno przedstawia, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, oraz wynik finansowy jednostki.

3. Zmiany warunków ekonomicznych ustalono na podstawie wybranych wskaźników określonych w Tablicy nr 1 założeń projektu budżetu państwa na 2018 r. prognozy wskaźników makroekonomicznych.

5. Podsumowanie.

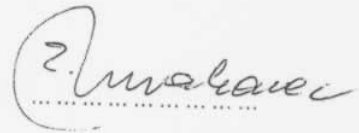
Na podstawie obowiązujących przepisów prawnych dotyczących zatwierdzenia taryf, to nie Wójt ani Rada Gminy ustalają taryfy, grupy taryfowe, ceny i stawki opłat. Zgodnie z postanowieniami art. 24 ust. 1 ustawy, rada gminy tylko zatwierdza taryfy w drodze

uchwały, nie ma natomiast możliwości ich zmiany. W sytuacji, gdy uzna, że taryfę sporządzono niezgodnie z ww. przepisami, może jedynie podjąć uchwałę o odmowie zatwierdzenia taryfy. Możliwości zmiany taryfy przedłożonej we wniosku o jej zatwierdzenie nie posiada także Wójt. Według art. 24 ust. 4 ustawy Wójt sprawdza tylko, czy taryfy zostały opracowane zgodnie z przepisami ustawy i weryfikuje koszty (związane ze świadczeniem usług, poniesione w poprzednim roku obrachunkowym i ustalone na podstawie ewidencji księgowej z uwzględnieniem planowanych zmian tych kosztów w roku obowiązywania taryfy).

Weryfikacja jest to sprawdzenie, a nie modyfikacja. Zmiany danych objętych wnioskiem o zatwierdzenie taryfy, jeżeli uzna to za zasadne, może dokonać wyłącznie samo przedsiębiorstwo (Spółka), np. w ramach uzgodnień z Wójtem, w okresie 45 dni od daty złożenia mu wniosku. W przypadku braku zgodności stanowisk Spółki i Wójta w zakresie prawidłowości ustalenia taryf rozstrzygająca będzie decyzja Rady Gminy, która podejmie uchwałę o zatwierdzeniu lub odmowie zatwierdzenia taryfy.

Ustawa nie wprowadziła obowiązku przekazywania przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu (Spółce) pisemnej opinii Wójta o dokonanej przez niego weryfikacji i jej wynikach.

W pracach audytu uczestniczył pomocnik audytora Zofia Makarec

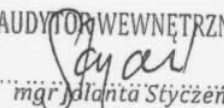

(podpis)

Rewal, ... 8... listopada 2017 r.

Jolanta Styczeń

AUDYTOR WEWNETRZNY

mgr Jolanta Styczeń

(podpis audytora wewnętrznego)